

VERKSAMHETSPLAN 2020

Socialnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Nämndens basuppdrag.....	4
Förutsättningar	5
Kommunens styrmodell.....	7
Kommunens vision och förhållningssätt.....	8
Kommunfullmäktiges särskilda uppdrag till nämnden	9
Nämndens utvecklingsmål.....	10
Verksamhet som bidrar till fokusområden	11
Smartare Lund	11
Höjd kvalitet och ett gott bemötande.....	11
Ett starkt samhällsengagemang	12
Ett grönt föredöme	13
Utveckling av basuppdraget.....	14
Internbudget	16
Driftbudget	16
Investeringsbudget.....	21

Sammanfattning

Nämndens utvecklingsmål finns inom områdena:

- Försörjningsstöd
- Missbruks- och beroendevård
- Inkludering/integration för nyanlända.

Utöver utvecklingsmålen avser nämnden att stöd till barn- och ungdomar ska vara fortsatt ett prioriterat område för att förebygga social utestängning.

Andra viktiga aktiviteter under året är:

- Genomföra beslutade kostnadsminskningar och effektiviseringar.
- Genomföra organisationsutvecklingen av förvaltningens ledningsorganisation för att se till att organisationen är ändamålsenlig och gör förvaltningen bättre rustad att klara framtida utmaningar inom socialtjänstens mångfacetterade uppdrag.
- Starta en processorientering utifrån verksamhetens huvudprocesser med start i de områden som nämnden har valt som utvecklingsmål och därigenom stärka samverkan, öka kvaliteten i våra tjänster samt stärka professionen.
- Stärka omvärldsbevakningen.
- Utveckla socialpsykiatri och det återhämtningsinriktade arbete utifrån att fler i målgruppen vill bo i eget boende och leva ett så självständigt liv som möjligt.
- Fortsatt arbete med digitalisering i syfte att åstadkomma effektivare handläggningen och möjliggöra ett bättre stöd till våra brukare.
- Fortsätta arbetet med rätt dimensionering av boendeinsatser till förvaltningens målgrupper i samarbete med kommunens bostadsorganisation.
- Arbeta utifrån barnkonventionen enligt framtagna modell i förvaltningen
- Arbeta för ökad avtalstrohet.

Internbudget

Socialnämndens kommunbidrag är 600 117 tkr och ramen för försörjningsstöd är specificerad till 116 869 tkr, enligt beslutad EVP 2020-2022. Anledningen till att dela upp ramen är att synliggöra försörjningsstödet. Nämndens ram exklusive försörjningsstöd är 483 248 tkr. Anslag för investeringar såsom möbler och IT-utrustning är 2 000 tkr.

Nämndens ram 2020 har förstärkts med 24,4 mnkr i förhållande till ram 2019. Budget för placeringar och öppna insatser har förstärkts med 36,5 mnkr och personalkostnader och försörjningsstöd har räknats upp. För att klara nämndens effektiviseringar och kostnadsminskningar för en budget i balans har all verksamhet genomlysts och alternativa metoder prövats. Osäkra poster i budgeten är dock försörjningsstödet och flyktingverksamheter.

Arbetsmiljö

För att nå en budget i balans kommer det att göras omdisponeringar i verksamheten som kräver andra eller nya arbetsätt. De nödvändiga förändringarna genomförs förhållandevis snabbt och kräver därför extra uppmärksamhet. En rapport om arbetsmiljön kommer att lämnas till nämnden under våren 2020. Rapporten ska särskilt belysa sjukrivningar och om dessa är arbetsrelaterade.

Nämndens basuppdrag

Socialnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten som avser

- Individ- och familjeomsorg
- Socialpsykiatri
- Arbetsmarknadsåtgärder
- Flyktingmottagning
- Hyresgaranti (särskild lagstiftning)
- LSS-insatsen bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad för vuxna enligt LSS
- Bidrag till ideella organisationer inom socialtjänstens område
- Tillstånd och tillsyn enligt alkohollag
- Tillstånd och tillsyn enligt tobakslag
- Tillsyn folkölsförsäljning
- Ansvara för frågor gällande vissa receptfria läkemedel
- Yttranden lotterilagen och automatspel
- Åtaganden enligt begravningslagen

Förutsättningar

De verksamhetsmässiga utmaningar som nämnden har för 2020 kan sammanfattas med:

1. Ytterliga utveckla den befintliga kostnadseffektiva verksamheten för att möjliggöra att den lagstyrda verksamhet kan bedrivas enligt budgetram.
2. Möta volymdrivna kostnadsökningar samt prisökningar som är högre än kompensation i budget.
3. Ta fram lösningar för att hantera befintlig bostadsbrist i Lunds kommun.
4. Säkra en god kompetens- och personalförsörjning.
5. Bibehålla låga kostnader och hög kvalitet inom barn- och ungdomsvården.
6. Digitalisera tjänster som bidrar till effektiviseringar och förbättrad service till nämndens målgrupper.
7. Utveckla mottagandet av nyanlända med övriga kommunala verksamheter.

Nämnden har en svår ekonomisk situation då underskott genereras i lagstyrd verksamhet. Befolkningsökningen i kommunen leder till högre volymer och högre kostnad för socialtjänst per invånare (storstadsproblematik). Lunds kommuns resursfördelningsmodell kompenserar inte socialnämnden för volymförändringar likt vissa andra nämnder. Det höga mottagandet av nyanlända under 2017 och 2018 skapar risker i försörjningsstödet då statens ersättningssystem inte ersätter kommuner i tillräckligt stor utsträckning fram till att gruppen är självförsörjande.

Det är viktigt att poängtera att 2019 års prognostiserade underskott inom kommunfinansierad verksamhet beror på ökade kostnader för ökade kostnader för försörjningsstöd, barn och ungdomsvård, personer med psykiska funktionsnedsättningar samt missbruksproblematik. Förutsättningarna kräver således ett fortsatt arbete med att utveckla effektivare arbetssätt samt genomföra kostnadsminskningar. Utvecklingen inom socialtjänsten i Lund följer den rådande rikstrenden.

Omorganiseringen av arbetsförmedlingen har inneburit att denna myndighet inte fullgjort sitt uppdrag under 2019 vilket fått konsekvensen att antalet hushåll i försörjningsstöd med ca 10 % i Lund under det senaste halvåret. Analysen har tagits fram av SKL/SKR (Sveriges kommuner och regioner). En ny modell inom det statliga arbetsmarknadsområdet är under utredning och ska startas under år 2021. Det finns således en stor osäkerhet kring försörjningsstödet under år 2020 vilket förstärks av att Sveriges konjunktur har försämrats.

Bostadsbristen är ett stort problem i Lunds kommun och slår hårdare mot de mer utsatta grupperna i samhället. Socialförvaltningen bedriver ett medvetet och omfattande arbete med att kartlägga, inventera och finna lösningar för dessa grupper. Det är framförallt den strukturella hemlösheten som ökar vilket innebär att de som saknar egen bostad inte har ekonomiska förutsättningar att ta sig in på den vanliga bostadsmarknaden. Det kan till exempel bero på skilsmässor, för kort kötid i bostadskö, unga vuxna som vill flytta hemifrån men inte har möjlighet, betalningsanmärkningar eller skulder som gör det svårt att få ett hyreskontrakt.

Antalet flyktingar som ska anvisas till Lund enligt Bosättningslagen är 149 personer vilket är i särklass högst i Skåne (213 personer för år 2019, 354 för år 2018 och 421 för år 2017.)

Personal- och kompetensförsörjning samt arbetsmiljö är områden som kommer fortsätta kräva många olika typer av insatser under året. Det pågår ett flertal arbeten inom dessa områden som ska genomföras under året.

Nya lagar och förordningar

Den 13 juni 2018 fattade Riksdagen beslut om att inkorporera konventionen om barnets rättigheter i svensk lag den 1 januari 2020. Regeringen ska ta fram en vägledning som ska hjälpa till med tolkning och tillämpning av konventionen samt kartlägga och belysa hur svensk lagstiftning och praxis överensstämmer med barnkonventionen. Under 2019 har förvaltningsledningen beslutat och gett i uppdrag att ett förberedande arbete ska genomföras tillsammans med kommunens folkhälsostategi i syfte att arbeta fram ett underlag för hur barnrättsarbetet ska stärkas inom socialförvaltningen.

Utredningen Framtidens socialtjänst som syftar till att förtydliga socialtjänstlagen med fokus på ett förtydligande uppdrag där socialtjänsten främjar långsiktigt strukturellt förebyggande arbete som minskar behovet av individuella insatser pågår. Utredningen har förlängts och ska slutredovisas 1 juni 2020.

Regeringen beslutade 2016 att utreda och analysera hur statens åtagande för en väl fungerande arbetsmarknad och Arbetsförmedlingens uppdrag kan utformas. Ett flertal utredningar har tagits fram och det pågår en utredning som ska ta ställning till kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken, som ska redovisas under maj 2020.

Regeringen tillsatte en utredning som under 2018 kommit fram med ett betänkande som beskriver ett sammanhållet system för mottagande av asylsökande och nyanlända. Det innebär ett kommunalt ansvar för boende och insatser till vissa asylsökande och ett jämnare mottagande eftersom asylsökandes nuvarande möjlighet att välja kommun på egen hand skulle begränsas (EBOs). Lagstiftningen är inte klar men kan komma att tas fram under år 2020.

Arbetsmiljö och effektiviseringar

För att nå en budget i balans kommer det att göras omdisponeringar i verksamheten som kräver andra eller nya arbetssätt. Eftersom arbetsbelastningen på flera håll i förvaltningen upplevs hög och de nödvändiga förändringarna genomförs förhållandevis snabbt kräver situationen extra uppmärksamhet. Förändringarna förbereds genom bland annat risk- och handlingsplaner och syftet är att förebygga och åtgärda risker i arbetsmiljön. Det är både ekonomiskt och personalpolitiskt framgångsrikt att skapa goda förutsättningar för personalens arbete med socialnämndens uppdrag. Förvaltningen kommer därför att lämna en rapport till nämnden om arbetsmiljön under våren 2020. Rapporten ska särskilt belysa sjukrivningar och om dessa är arbetsrelaterade.

Kommunens styrmodell

Lunds styrmodell kan liknas vid ett hus – med tak, ovanvåning, stomme och grund. Alla delar hänger samman och behövs för att få en fungerande styrning.

Vår vision är att Lund skapar framtiden med kunskap, innovation och öppenhet. I Lund visar den politiska ledningen hur de vill utveckla kommunen genom att sätta styrande fokusområden som ska ta kommunen i riktningen mot visionen. Stommen i Lunds styrmodell består av de tre parametrarna ekonomi, mål och kvalitet. Vårt basuppdrag styrs av lagar och förordningar. Det som i styrmodellen beskrivs som verksamhetens basuppdrag består dels av nämndens uppdrag enligt de av kommunfullmäktige beslutade reglementena och dels av de lagar och förordningar som styr nämnden.

Kommunens vision och förhållningsätt

Lunds vision

Lund skapar framtiden – med kunskap, innovation och öppenhet

I Lund har kunskap förändrat världen i mer än 1000 år. Nyttänkande och problemlösande ligger i vår natur. Vi hämtar kraft i historien för att tillsammans med andra skapa framtiden.

Lund är en plats där du kan vara dig själv, där du vill bo, utvecklas och bidra till framtiden. Här finns en unik kunskapskultur där olikheter berikar. Vi vågar tänka stort och visa handlingskraft. Genom öppenhet och tillit till varandra låter vi idéerna växa till hållbara lösningar på dagens och morgondagens utmaningar.

Tillsammans kan vi mötas, skratta och lösa världsproblem. Genom att visa vägen och inspirera andra visar vi att Lund är ett levande och ledande kunskapscentrum som gör skillnad. Då, nu och i framtiden. Här och i världen.

Lunds förhållningsätt

Lyssna

Vi lyssnar och tar till oss kunskap som finns i Lund och i världen utanför. Öppenheten gör att vi får nya perspektiv, odlar innovationer, idéer och en stark demokrati.

Lära

Vi lär genom att lyssna, men också genom att vara nyfikna och skapa. Vårt lärande driver utvecklingen och i en värld som är i ständig förändring bjuder vi in, testar nya tankar och lösningar och följer goda exempel.

Leda

Vi leder och vi visar mod och handlingskraft; vi genomför förändringar och tar initiativ. Vi verkar tillsammans med andra och drar nytta av varandras kompetenser, erfarenheter och våra olika uppdrag och roller. Tillsammans åstadkommer vi mer.

Kommunfullmäktiges särskilda uppdrag till nämnden

Särskilda uppdrag	Status	Startdatum
Kartlägga hedersrelaterat våld	Pågående	2018-01-01

Kommunkontoret har det samordnade ansvaret för kartläggningen och enligt planering ska kartläggningen slutföras under våren 2020. Socialförvaltningen har medverkat och samarbetat med leverantören som har fått uppdraget att genomföra kartläggningen. Det har genomförts fokusgrupper inom alla berörda enheter inom förvaltningen.

Nämndens utvecklingsmål

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Mål 2019	Utfall 2019	Mål 2020
Personer med missbruk och deras anhöriga får ett tidigt lokalt anpassat stöd för att förebygga eller minska social utestängning Höjd kvalitet och gott bemötande	Upplevd förbättrad situation efter kontakt med socialtjänsten ska öka till 90%	90	■	90
	Andel vuxna personer som får öppenvård i egen regi ska öka jämfört med personer som får köpt vård.	45%	40% ■	45%
	Ej återaktualiserade vuxna med missbruksproblem 21+ ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (%)	80%	70%	80%
Förebygga social utestängning genom att fler personer blir självförsörjande. Höjd kvalitet och gott bemötande	Antal hushåll med långvarigt försörjningsstöd (10-12 mån) minskar med 25 hushåll jämfört med tidigare år.	612	639 ■	612
	Hushåll där det finns barn med långvarigt ekonomiskt bistånd (10-12 mån) ska minska jämfört med tidigare år.	190	211 ■	190
	Upplevd förbättrad situation efter kontakt med försörjningsstödsverksamhet en inom socialtjänsten ska öka.	80%	■	80%
	Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera ska öka	40%	37%	45%
Socialnämnden ska i samverkan bidra till att nyanlända personer får ett mottagande som stärker den enskildes förutsättningar att leva ett självständigt liv. Ett starkare samhällsengagemang	100 % av anvisade nyanlända ska erbjudas samhällsorientering	100 %	95 %	100 %
	Årligen upprätta och/eller revidera dokumenterade överenskommelser med olika aktörer.	● Ja	● Ja	● Ja

* Preliminära siffror till november 2019

** Avser resultat av SKR/SKLS brukarundersökning som redovisas i årsredovisning.

Utvecklingsmålen har inte förändrats från 2019. Av de styrande indikatorerna har en indikator tagits bort. Det avser indikatorn:

- Projekt gällande hembesök till nyanlända i hushåll med barn ska utvärderas.

Projektet har utvärderats och avslutats. Resultatet av projektet kommer redovisas i årsredovisning 2019.

Verksamhet som bidrar till fokusområden

Smartare Lund

Socialförvaltningen har ett brett utbud av aktiviteter som kan bidra till ett smartare Lund. En av socialförvaltningens stora utmaningar framöver är att rekrytera och bibehålla kompetens, vilket har påverkat de aktiviteter som har tagits fram:

- Ett introduktionsprogram för yrkesverksamma socionomer fortsätter att utvecklas för att kunna möjliggöra både bredd- och spetskompetens i förvaltningen.
- Fortsatt stärkt samarbete med universiteten genom kommundoktorander och involvering i den nya forskarskolan som genomförs av Forte tillsammans med universiteten i Malmö och Lund.
- Utveckling av verksamhetssystem samt förberedelser för att upphandla nytt system under 2020.
- Organisationsutvecklingsprojekt som ska införa en tydligare processororienterad styrning av basuppdraget för att stärka den interna samverkan och öka värdet av de tjänster som utförs för nämndens målgrupper.
- Utveckling av ett processororienterat ledningssystem för kvalitet.
- Utveckla automatisering för att minska administration där det är kostnadseffektivt som exempelvis mottagande av orosanmälningar i e-tjänst där del av informationen automatisk förs över i verksamhetssystemet.
- Införa digital signering för myndighetsbeslut och för administrativa processer inom förvaltningen.
- Implementera det tekniska stödet för att förebygga avvikelser inom hälso- och sjukvårdsområdet.
- Digitaliserat stöd inom behandlingsarbete ska fortsätta utvecklas, såsom medicinsk-tekniskt stöd i missbruksarbetet.

Höjd kvalitet och ett gott bemötande

Att förbättra vår kvalitet och att ständigt arbeta med vårt bemötande sker dagligen i mötet med våra brukare. Nedan är en beskrivning kring aktiviteter under 2020 som bidrar till fokusområdets mål:

Systematisk uppföljning på individnivå - genom programmet LOKE (Lokal evidens) ska fortsätta att utvecklas inom förvaltningen. Detta är grunden för att verksamheten med systematik ska kunna följa sin kvalitet och därigenom initiera den verksamhetsutveckling som varje enhet bedömer behöver ske för att förbättra sin kvalitet. Den systematiska uppföljningen är en del av det processororienterade arbetet. Införande av ett processororienterat arbetssätt ska identifiera risker för kvalitetsbrister och bidra till lösningar med inflytande från brukare och medarbetare.

Inom socialpsykiatrin ska ett nytt tillvägagångsätt införas för att stärka brukarnas inflytande och delaktighet i verksamheten. Arbetssättet kallas inflytandeprocessen där brukarinflytandesamordnaren har en viktig funktion i samspelet mellan verksamhet och brukare. Socialpsykiatrin kommer att använda sig av uppföljningsinstrumentet INSPIRE för att mäta hur väl det återhämtningsinriktade arbetet fungerar inom verksamheten.

Nationell brukarundersökning från SKL för individ och familjeomsorg kommer fortsätta

att genomföras årligen. Brukarundersökningen ger efter analys möjliga förslag till förbättringar för förvaltningen.

E-tjänst inom försörjningsstöd behöver fortsätta att implementeras för att så många brukare som möjligt ska använda tjänsten samt ska utvärderas under år 2020.

Motiverande Samtal (motivational interviewing, MI) är en samtalsmetod som används i rådgivning och behandling för att underlätta förändringsprocesser. Sedan ett flertal år har förvaltningen låtit personal utbildas inom metoden MI. Under 2020 ska en ny utbildningsmodell införas.

Modell för trend- och omvärldsanalys har tagits fram och ska implementeras för att de strategiska arbetet ska förbättras.

Rutiner och stöd för ökad avtalstrohet ska införas under året för ökad följsamhet till kommunens riktlinjer.

Ett starkt samhällsengagemang

Socialförvaltningen i Lund har sedan länge ett väl utvecklat samarbete med Lunds civilsamhälle. Samarbetet har utvecklats de senaste åren och utvecklingen ska fortsätta under 2020. I korthet kommer arbetet att fortsätta enligt nedan:

De samarbeten som ovan beskrivs är inom formen av ett idéburet offentligt partnerskap (IOP). IOP är ett slags avtal mellan idéburen verksamhet och offentlig aktör. I Lund har socialförvaltningen varit den enda förvaltning som testat denna samarbetsform. Arbetet med att utveckla dialogen med civilsamhället kommer fortsätta under året i och med att ett flertal av överenskommelserna går ut under år 2020.

Ett flertal av aktörerna inom civilsamhället bevakar utvecklingen kring arbetsförmedlingens uppdrag utifrån den kommande inriktningen att fler aktörer ska kunna bedriva olika delar av arbetsmarknadsuppdraget.

Inom socialpsykiatrin pågår ett samarbete med Fontänhus och andra offentliga och idéburna organisationer kring en ansökan för ett återbrukningsprojekt under namnet "Fixa till".

Inkluderingsarbetet inom Lunds kommun

Socialförvaltningen och Kultur- och fritidsförvaltningen har gemensamt finansierat kommunens inkluderingskoordinator som upprätthåller dialog med nätverk och föreningar gällande inkluderingsinsatser för nyanlända barn, familjer och vuxna. För att möjliggöra funktionen på sikt kommer olika finansieringsmöjligheter undersökas innan inriktningen att vidga arbetet till andra målgrupper som riskerar social utestängning. Socialförvaltningen medverkar på många olika sätt och nedan är ett urval:

- De barn och ungdomar som är placerade i stödboende eller HVB som saknar fritidssysselsättning ska introduceras för kontaktperson på fritidsgård inom kultur- och fritidsförvaltningen.
- Rådrum Lund som bedriver stöd till nyanlända vuxna och familjer inom biblioteksverksamheten är ett mycket viktigt komplement till kommunens övriga insatser. Under 2020 ska en ny överenskommelse (IOP) följas med inriktningen att testa arbetssättet med att stödja andra civila och offentliga nätverk hur stärkt samhällsinformation kan ges utanför de fasta tillfällena inom biblioteken

Ett grönt föredöme

Socialförvaltningen strävar efter att utföra sina uppgifter så de gör minsta möjliga negativa inverkan på miljön. Verksamheterna ska bedrivas utifrån miljömedvetenhet och kunskap om hur förvaltningens miljöpåverkan ser ut och hur den kan förbättras.

För att arbeta med miljöfrågor använder sig socialförvaltningen av ett miljöledningssystem som följer kraven för miljöledningssystem i Lunds kommun. Miljömålen planeras och följs upp i LundaEko. Socialförvaltningen medverkar i arbetet med att revidera programmet LundaEko.

Miljöledningssystemet hjälper till att kvalitetssäkra att socialförvaltningen arbetar med rätt miljöfrågor genom att betydande miljöaspekter identifieras. Förvaltningen har en aktiv miljöombudsgrupp med representanter från olika enheter, samt en miljöledningsgrupp. Förvaltningen medverkar i framtagandet av nya mål inom LundaEko.

Under 2020 ska socialförvaltningen fokusera på:

- **Engagera flera.** De medarbetare som är intresserade av miljöfrågor ska kunna agera som miljöombud, ta del av kommunens miljöforum, inspirationsdagar och andra engagemang som kommunen anordnar. Medarbetare ska med sin kunskap vara ett grönt föredöme inför medborgare och brukare. Där det finns möjlighet ska det socialpedagogiska arbetet innefatta miljöfrågor.
- **Hållbar konsumtion.** Andelen ekologiska livsmedel ska öka och även avtalstroheten vad gäller livsmedel. En handlingsplan är framtagen där brukarperspektivet har beaktats. Det återhämtningsinriktade arbetssättet som socialpsykiatri utför kan innefatta att brukare planerar och genomför inköp i fysisk butik.
- **Avfall.** Alla enheter ska källsortera sitt avfall och verka för att minska uppkomsten av nytt avfall samt hantera farligt avfall på ett korrekt sätt.
- **Hållbara transporter.** Anställda har tillgång till tjänstecyklar, Skånetrafiken och fossilbränslefria tjänstebilar.

Utveckling av basuppdraget

Nämndens målgrupper inom socialtjänsten är tydliga utifrån lagstiftning

- Barn och ungdomar samt deras föräldrar med behov av stöd när något i familjen fungerar dåligt och det får konsekvenser för barnen.
- Personer som drabbas av våld i nära relationer med behov av insatser för att leva ett liv fritt från våld.
- Personer med missbruksproblematik med behov av stöd till dem och deras anhöriga för att förebygga social utestängning.
- Personer med psykisk funktionsnedsättning med behov av individuellt stöd för att klara vardagen.
- Personer som står långt från arbetsmarknaden och som inte klarar sin egen försörjning får stöd till att bli självförsörjande.
- Samordna kommunens ansvar för barn, vuxna och familjer som är nyanlända och bosatta i Lund.

Nämnden har även ansvar för tillstånd och tillsyn i enlighet med alkohollag och tobakslag

Förvaltningen utmanas av förändringar i målgruppers behov samt att allt fler söker förvaltningens stöd eller aktualiseras på annat sätt. Bl.a. orosanmälningar som rör barns livsvillkor ökar. Antalet barn och unga med komplexa behov ökar vilket ställer ökade krav på samverkan. Allt fler söker stöd för att kunna leva sitt liv fritt från våld och för stöd utifrån en missbruksproblematik. Bostadsbristen i Lund är försvårande för hantering av dessa behov. Även behoven av försörjningsstöd ökar. Troligtvis kan detta på kort sikt förklaras av omorganiseringen av Arbetsförmedlingen men på längre sikt kommer försörjningsstödet påverkas av Lunds relativt stora mottagande av kvotflyktingar med ohälsa som kommer ha svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden. En sviktande konjunktur kommer försämra förutsättningarna i stort för förvaltningens målgrupper.

Socialförvaltningen ser ett minskat behov av gruppboende och istället ökade behov av stöd i hemmet och stöd i öppna former, vilket kräver ökad samverkan med andra.

Utifrån flera av trenderna upplever förvaltningen ett starkt behov av utvecklad samverkan såväl inom förvaltningen som med andra. Förvaltningen behöver utveckla samarbete inom kommunen med fokus på social hållbarhet och den socialt hållbara staden. Förvaltningen vill gärna ta en tydligare roll som aktör i samhällsplaneringen och bidra till minskad polarisering och en stad för alla. Bostadsfrågan för förvaltningens målgrupper är en återkommande utmaning. Samverkan med civilsamhället har goda förutsättningar i Lund med ett starkt engagemang hos medborgare.

Att Lund växer innebär ökad efterfrågan i verksamheterna och det krävs nya sätt att möta målgrupper på. Fortsatt digitalisering ses i det perspektivet som en potential att finna nya former för att underlätta uppdraget. Att Lund växer för även med sig "storstadsproblematik" så som ökade behov av socialtjänstens insatser. Denna utveckling kommer kräva en annan resursfördelningsmodell.

För att möta framtidens utmaning krävs det att fortsätta arbeta för ett proaktivt socialt arbete. Det är en särskild utmaning i att förebygga istället för att endast hantera redan uppstådda sociala svårigheter hos befolkningen. På kort sikt kan det förebyggande arbete betyda kostnadsökningar då nya behov och målgrupper kommer ta del av

förvaltningens verksamhet men på längre sikt kommer ett förebyggande arbete kunna bidra till en effektivare socialtjänst. Inom detta arbete kommer förvaltningens samlade kompetens med närhet till forskning vara betydelsefullt. Det kommer också kräva fortsatt arbete med kompetensutveckling och kompetensförsörjning.

Sammanfattningsvis innebär utvecklandet av basuppdraget:

- Bevara hög kvalitet och kompetens i verksamheten
- Framgångsrik samverkan kring bostadslösningar för nämndens målgrupper
- Fortsatt arbete med brukardriven utveckling av verksamheten.
- Utveckla nya digitala lösningar för att möta fler medborgare.
- Framgångsrik och effektiv samverkan såväl inom förvaltningen som med andra förvaltningar och externa aktörer

Internbudget

Socialnämndens kommunbidrag är 600 117 tkr och ramen för försörjningsstöd är specificerad till 116 869 tkr, enligt beslutad EVP 2020-2022. Anledningen till att dela upp ramen är att synliggöra försörjningsstödet. Nämndens ram exklusive försörjningsstöd är 483 248 tkr. Anslag för investeringar såsom möbler och IT-utrustning är 2 000 tkr.

Driftbudget

Socialnämndens ram 2020 har förstärkts med 24,4 mnkr i förhållande till ram 2019.

Tabell: socialnämndens kommunbidrag

	2 019	2 020
Socialnämnden	458 848	483 248
Socialnämnden försörjningsstöd	116 869	116 869
Kommunbidrag	575 717	600 117

Tabell: specifikation förändring mellan 2019 och 2020

Förändring i tkr	
Satsning till följd av utdelning från LKF	30 000
Nya lokaler, Bytaregatan	3 000
Pris- och lönekomensation samt effektiviseringar	2 200
Flytt av integrationsanslag till Kultur och Fritid	-800
Tillfälligt anslag flykting	-10 000
Summa förändring	24 400

Kommunfinansierade verksamheter

Tabell: Preliminär fördelningen av kommunbidrag per verksamhetsområde:

Verksamhetsområde, tkr	2 019	2 020	Förändring
Socialnämnd	1 240	1 280	40
Ledning och stab*	56 057	57 037	980
Barn, unga och familjestöd	181 900	200 500	18 600
Vuxen	185 870	194 600	8 730
Socialpsykiatri	138 830	146 700	7 870
Flykting	11 820	0	-11 820
Kommunbidrag	575 717	600 117	24 400

*exklusive ramjustering för höjt PO-pålägg (KS beslut 2019-12-04)

Personalkostnader, 9 641tkr

Budget för personalkostnader är uppräknad med 9 641 tkr, med ett PO-pålägg på 40,15%.

Kostnader för placeringar och öppna insatser i extern regi, köpt vård, 36 500 tkr

Socialnämnden lämnade i månadsrapporten för november 2019 en prognos för placeringar och öppna insatser i extern regi på -39 tkr (netto). Budget 2020 för vård i extern regi förstärks med 36 500 tkr.

Målgrupp	Budget 2020
Barn	53
18-24	27
Vuxna	31
Socialpsykiatri	32
Totalt	143

Försörjningsstöd 2 000 tkr

Enligt EVP 2020-2021 utgår varken pris- och lönekomensation eller effektiviseringskrav för del av nämndens ram som avser försörjningsstöd.

Socialnämnden prognostiserade ett underskott för försörjningsstöd på -7 mnkr (netto) i månadsrapporten för november 2019. Nämnden förstärker budget för försörjningsstöd med 2 mnkr, resterande behov är inte budgeterade. Förstärkningen motsvarar det behov som nämnden lyfte fram EVP-skrivelsen.

Medel för oförutsedda kostnader

Medel för oförutsedda kostnader halveras och för 2020 reserverar socialnämnden 1,5 mnkr centralt för oförutsedda kostnader.

Effektivisering enligt EVP 2020-2022

Socialnämndens utgångspunkt i arbete med effektiviseringar är att hitta möjligheter som leder till så kloka effektiviseringar som möjligt. Målsättningen är att det ska handla om just effektiviseringar med bibehållen eller bättre kvalitet. Vägledande i arbetet har varit brukarnas behov, lagstiftningens intentioner, rättssäkerhet samt att vi ska ha en bra arbetsmiljö och goda förutsättningar att utföra arbetet i förvaltningen. All verksamhet har genomlyst och alternativa metoder prövas. En osäker post i budgeten är dock försörjningsstödet och flyktingverksamheter.

Socialnämndens behov av effektiviseringar uppgår till 23 000 tkr för år 2020:

- Effektiviseringsbehov enligt EVP 2020-2022 på 1% eller 4 588 tkr.
- Utebliven pris- och lönekomensation för försörjningsstöd och lägre pris- och lönekomensation än konjunkturinstitutets prognoser (indirekt effektiviseringsbehov).
- Framlyfta behov i EVP 2020-2022 och behov i befintliga verksamheter.
- Start av öppenvård i egen regi.
- Kostnadsökningar för vård och behandling som överstiger satsning till följd av utdelning från LKF på 30 mnkr.

Tabell: Åtgärder för att lösa nämndens behov av effektiviseringar

Effektiviseringar	2 020
Omdisponering inom befintliga verksamheter	4 073
Tomma lokaler kommunfinansierade verksamheter	1 800
Tomma lokaler flyktingverksamheter	8 000
Start av öppenvård i egen regi pausas	1 000
Tonårsboendet, kostnadsminskningar	650
Stängning av gruppboende inom socialpsykiatri (vidtagen effektivisering 2019)	3 283
Översyn inom verksamhetsområde socialpsykiatri	750
Översyn boende och hemlöshet kopplat till missbruk	3 500
Summa effektiviseringar	23 000

Arbete med genomlysning av verksamheten och prövning av alternativa metoder har lett till omdisponering inom befintliga verksamheter. Det är ett netto av behov som arbetats in i budgeten och effektiviseringar.

Bland nämndens effektiviseringsförslag ingår tomställda lokaler, både interna och externa, med 9,8 mnkr. Förfarandet är avstämt och godkänt av kommunledningen.

Beslut om start av öppenvård i egen regi med en engångskostnad på 1 mnkr, en investering som på sikt minskar nämndens kostnader för extern vård, flyttas fram i tiden. Under 2020 återkommer förvaltningen med information om när arbetet kan återupptas.

Tonårsboendet är en verksamhet som funnits länge i förvaltningen. Nuvarande verksamhet har plats för sex inskrivna ungdomar. Kostnaderna för boendet är höga jämfört med dygnskostnader på andra HVB-hem med liknade uppdrag. Verksamheten behöver genomlysas för att se hur kostnaderna kan sänkas. Arbete pågår för att se om antalet inskrivna ungdomar kan öka, hur schemaläggning kan se ut, personaltäthet med mera.

En genomgripande utredning av hela socialpsykiatri startade i början av 2019 för att arbeta fram möjliga och hållbara åtgärder mer bibehållen kvalitet till lägre kostnader. En kartläggning av målgruppernas behov har skett och detta innebär att insatser i högre utsträckning kommer att styras mot boendestöd i öppna former i stället för gruppboende. Under 2019 stängdes ett gruppboende som löser knappt 3,3 mnkr av 2020 års effektivisering (helårskonsekvens). Utredningen innehåller många olika delar bland annat organisationsutveckling med enhetschefer med helt chefskap. Utökning med 2 enhetschefer, avveckling av 11 föreståndare och inrättande av 6 samordnare på boendena ger en nettoeffektivisering på 750 tkr.

Nämndens inriktning är att resterande effektiviseringar på 3,5 mnkr ska göras genom att se över olika möjligheter för boende och hemlöshet kopplat till missbruk. Huvudinriktningen är att effektiviseringen kommer ske inom verksamhetsområde Vuxen men det kan komma att beröra Barn, unga och familjestöd samt Socialpsykiatri. Möjliga effektiviseringar kommer att utredas med utgångspunkt att skapa lösningar som på bästa möjliga sätt tillgodoser brukarnas behov. Underlaget, att ta ställning till, presenteras i början av 2020.

Resultatenheter

Socialnämndens resultatenheter är flyktingverksamheten, tolkförmedlingen och tillståndsenheten. Nedan presenteras verksamheternas budgeterade intäkter och kostnader.

Tabell: Fördelning av intäkter och kostnader för socialnämndens resultatenheter

Resultatenhet i tkr	Intäkter	Kostnader	Nettokostnad/ram
Ensamkommande barn	33 796	-42 796	-9 000
Nyanlända vuxna och familjer	44 532	-35 532	9 000
Flyktingverksamheten	78 328	-78 328	0
Tolkförmedling	9 200	-9 200	0
Tillståndsenheten	3 600	-3 600	0

Flyktingverksamheten

Statsbidragen för flyktingverksamheten är otillräckliga och nämnden lyfte i EVP 2020-2022 behov av kommunbidragsfinansiering på 8 mnkr. Behovet är ett netto av underskott från delverksamheten ensamkommande barn och unga och överskott från delverksamheten nyanlända vuxna och familjer.

Omfattande åtgärder för att ställa om delverksamheten ensamkommande barn och unga har vidtagits och gapet mellan den statliga ersättningen och Lunds kostnader för olika boendelösningar kan täckas av överskott från delverksamheten vuxna och familjer.

Det nämnden inte klarar av att finansiera är kostnader för externa placeringar på -11 mnkr. Ersättning för vård medges endast för LVU och LVU-liknande vård som påbörjats före 18-årsdagen. Kommuner har framfört kritik mot den statliga ersättningen och frågan är lyft till SKR. Av de drygt 300 barn och unga som kommit till Lund sedan 2015 är det 24 personer (8%) eller i snitt 20 årsplaceringar som har ett vårdbehov 2020. Enligt kommunallagen är nämnden skyldig att lägga en budget i balans varför posten inte budgeteras utan kommer redovisas som en avvikelse under 2020.

Nettokostnader/intäkter i mnkr	EVP	Internbudget	Förändring
Ensamkommande	-23	-9	+14
Nyanlända vuxna och familjer	+15	+9	-6
Summa	-8	0	+8

Ensamkommande barn och unga

Trots omfattande åtgärder och tomställda lokaler som inte ingår i budgeten med 8 mnkr kvarstår ett finansieringsbehov för delverksamheten på -9 mnkr, exklusive kostnader för externa placeringar, se ovan. Det är troligt att delverksamhetens underskott, undantaget kostnader för externa placeringar kan mötas av överskott från delverksamheten vuxna och familjer.

Omställningen av verksamheten som pågått sedan 2017 fortlöper under 2020 genom:

- färre boende i egen regi
- färre socialsekreterare
- flytt av utredning till verksamhetsområde barn och unga och familjestöd som möjliggör
 - enhetschefstjänst kan dras in
 - minskning av verksamhetschefstjänst
 - minskning av administration och stödfunktioner

Nettokostnader/intäkter i mnkr	
Ledning stöd och administration	-3
Utredning	-3,5
Egna boende	-3,5
Försörjningsstöd	-2,5
Familjehem	1
Egenbosatta	3
Summa nettokostnader	-9

Tabell: Antal ensamkommande barn och unga som budgeten utgår från

Antal personer	1 januari	1 juli	31 december
Ensamkommande barn och unga	69	52	40

Årets mottagande budgeteras netto till 6 barn/unga (årets mottagande 9 där 3 får avslag under året).

Nyanlända vuxna och familjer

Socialnämndens budget följer migrationsverkets skattning av Lunds totala mottagande 2020 som är 254, varav kommunens anvisningstal för mottagande är 149. Lunds anvisningstal är det högsta i Skåne följt av Vellinges anvisningstal på 64. Lunds höga anvisningstal för mottagande, andelen kvotflyktingar och att den tvååriga etableringsersättningen för gruppen upphör successivt (startade under 2019) är faktorer som påverkar socialnämnden ekonomiskt. Upphörande av den tvååriga etableringsersättning innebär ökade kostnader för försörjningsstöd inom kommunfinansierade verksamheter. I takt med att mottagande minskar sker en omställning av delverksamheten. Budgeten innehåller effektiviseringar genom:

- minskning av verksamheten Barn i start
- färre socialsekreterare
- flytt av utredning till verksamhetsområde vuxen som möjliggör enhetschefstjänst kan ersättas med biträdande enhetschef
 - minskning av verksamhetschefstjänst
 - minskning av administration och stödfunktioner

Delverksamheten kommer troligen ge ett överskott på +9 mnkr som kan möta underskott från delverksamheten ensamkommande barn och unga.

Resultatuppställning	
Intäkter	+39
Ledning stöd och administration samt utredning	-7
Försörjningsstöd	-21
Samhällsorientering	-2
Överskott	+9

Tabell: Antal nyanlända individer, exklusive ensamkommande unga i budget 2020

Antal personer	Mottagande, anvisning	Mottagande övriga	Årets mottagande
Vuxna och familjer	149	105	254

Tillståndsenheten

Tillståndsenheten finansieras genom ansökningsavgifter och tillsynsavgifter. Budgeten är i nivå med föregående år.

Tolkförmedlingen

Tolkförmedlingen finansierar sina kostnader med intäkter från tolkuppdrag. Budgeten är i nivå med föregående år.

Investeringsbudget

Socialnämndens investeringsbudget uppgår till 2 000 tkr för mindre investeringar såsom exempelvis inköp av möbler och IT-utrustning.

Investeringsanslag, tkr	2 020
Inventarier	2 000